

MIRCEA PORA

SATUL ACELA

- Să faci, fățul meu, plimbări cât mai multe. Dacă se poate prin locuri mai liniștite, mai retrase, căci la starea pe care o ai nu sunt recomandabile agitația, participarea intens nervoasă. Să fii cât mai calm în timpul acestor drumetii, să răspunzi dacă ești întrebat, nu discuții în contradictoriu, nu contraziceri. Suflet senin de copil de cinci ani. Oricum vom ține legătura, vreau să te pun pe picioare. Apoi profesorul universitar dr. Rudolf Cetate în timp ce mai număra odată banii primiți drept onorariu de la pacientul său, mai spuse...”Dacă bine înțeleg de fel ești din Crăcănești, comună nu mică de lângă Vaslui. Ai fost, deci, în Vaslui de nu știu câte ori. Și eu aș fi vrut să vizitez zona aceea și n-am reușit. În familia noastră, toți, afară de mama, erau anti-moldoveni. Doar cu Ardealul, Banatul, cel mult, Bucureștiul...Și, uite așa, a trecut timpul, am făcut liceul, armata, medicina ajungând aici o somitate, să știi că nu mă laud, dar mai bine de jumătate de țară n-o cunosc. Și, mai ales, Moldova, satele, orașele, colinele ei. Data viitoare când vii să stăm de vorbă să-mi povestești cum a fost când prima oară ai călcat Vasluiul...

„Plimbări, plimbări”, spunea Profesorul tot numărând banii ce-i dădusem, „dar pe unde să mă duc”?...și Pastorius privi oarecum neliniștit în jur pustietatea albă de care era înconjurat. Până el dormise sau cine știe ce făcuse, afară ninsese zdravăn, s-ar

putea zice, neîntrerupt. Cât vedeai cu ochii casele mărunte păreau înghițite de zăpadă. Doar în depărtare, dar fără linii distincte, așa ca o îngrămădire uriașă de case, se zărea orașul. Pastorius în plimbarea lui nu era însă tentat să se îndrepte într-acolo. Atunci, unde, căci singurul drum umblat, bătut de pași omenești, ducea chiar „într-acolo”...Stând în fața porții într-o ușoară stare de surexcitare, și cât îi spusese la consult Profesorul tocmai pe aceasta s-o evite, zări în direcția contrară orașului, pe albul zăpezii, un fir de drum care avea continuitate și trebuia să ducă și el undeva. Era necesar să recunoască, stând încă pe loc, că zona aceea opusă ca direcție orașului n-o cunoștea defel. De numele câtorva sate auzise dar totul se rezuma doar la atât. Porni deci pe această crăpătură de drum constatând pentru început că zăpada nu era chiar atât de mare. Pășea cu destulă vigoare, pe un teritoriu necunoscut și cu fiecare clipă se îndepărta de casă. Ceva nu-i plăcea în acest început de aventură, vru chiar să renunțe la drum, dar sfatul doctorului îl împinse înainte. Nu trecu chiar atât de mult și alunecă într-un alt peisaj. Pomii dispăruseră cu desăvârșire și razele de soare alunecau pe albul zăpezii ca pe un patinoar. Totul în jur era o beție de alb, un prizonierat în brațele acestei culori. Prin comparație cu ce vedea acum, ceea ce lăsase în spate era un spațiu murdar de care era bine să te grăbești să scapi. Mergea deja de un timp, nu-l cronometrare, dar trebuia să fi trecut de două ore. Ceea ce făcea el acum nu mai era chiar o plimbare relaxantă indicată de Profesor ci un fel de exercițiu de cunoaștere dictat de o forță pe care nu o mai putea contorla. Vroia, nu vroia, era dirijat, condus de ea...Drumul pe care mergea acum nu se putea numi, totuși, așa, era chiar ca un fir care uneori mai și dispărea. Rămânea atunci pradă unei temeri care-l rodea mărunț pe dinăuntru, îi veneau în minte acele posibilități de rătăcire cu urmările lor. Probabil din cauza oboselii, făcuse totuși un număr bun de kilometri, avea impresia că foarte aproape de el, uneori chiar prin dreptul ochilor, treceau foarte repede, imposibil să le prinzi, să le atingi, niște umbre în formă de aripi, ai fi zis că sunt niște păsări. Un foșnet abia auzit însoțea aceste apariții. S-ar fi putut gândi la păsări, s-ar fi bucurat să le vadă, dar nu era nici un semn că vreo vietate i-ar aține calea. Încă se mai întreba în ce colț de lume nimerise când aproape că se

trezi în față cu primele case ale unui sat. Ce fel de sat, cum se numea, unde era tabla indicatoare care denu-
mește așezarea? Prima casă îl izbi prin aeru-i rece, de
loc umbros, părăsit. Coșul, pe jumătate căzut, întârea
senzația. Nici țiglele nu erau toate la locurile lor. Prin
ușa deschisă se vedea o curte mare, un fel de can-
grenă, niște rufe puse la uscat și câteva butoaie. Mai
erau lucruri mai mari, mai mici, dar nu le putea indi-
ca din cauza acelor umbre care reveniseră deran-
jându-i vederea. Strigă chiar...”Hei, oameni buni!”...dar
nu primi nici un răspuns. Mai departe alte case, curți
cu porți închise, deschise, garduri cu scânduri rupte,
chiar o fereastră luminată. Se apropie de locul cu
pricina și văzu prin geam cum o lumânare ardea pe o
masă. Se mai zărea tot acolo, greu descifrabil pe un
perete o fotografie, cu un domn, țăran, militar?...
Strigă și aici dar nu primi nici un răspuns. Acest
abandon realmente îl obosea, umezindu-i serios spi-
narea. Ceea ce iarăși îi atrase atenția era faptul că
zăpada care-l însoțise tot drumul aici, printre aceste
case, lipsea. Apoi, în după-amiaza care se stingea auzi
dintr-o direcție greu de stabilit, un fel de strigăt care
era însă mai degrabă un vaier. Parcă ofta lumea.
Răspunse și el prompt...”Sunt aici, omule unde ești?”,
dar dialogul se rezumă la atât, peste întreaga așezare
reinstalându-se liniștea. Se simțea, el, Pastorius, cu
identitate și serviciu clar cu domiciliu precis ca prins
într-o capcană. Înapoi nu mai avea puterea să se în-
toarcă, iar înainte cine știe ce va mai fi?...Nimerise
într-un sat sau în altceva, un fel de loc al morții,
întins, cu limite necunoscute?...Acum chiar că înce-
puse să-l cuprindă teama. Mergând totuși înainte spre
profunzimea așezării, se trezi în față cu clădirea unei
școli. Părea atât de ciudată în apusul zilei care se lăsa.
Curtea era plină de planșe, de bănci, o tablă cu cretă
și burete trenând lângă o catedră și ea, abandonată.
Pastorius înregistrează secvența dar în interiorul său nu
comentă nimic. Intrând prin săli de clasă văzu și aco-
lo bănci, haine, catedre, table cu cretă și burete. Citi
chiar și o propoziție scrisă, după toate aparențele, de
un profesor...”Și niciodată, nimeni, nu ne va căuta”.
La câțiva zeci de metri de școală se afla primăria. To-
tul deschis, se putea spune chiar la voia întâmplării.
Se opri, aproape tremurând, în fața cabinetului
primarului. De la televizor îl știa după nume. „Poate e
încă aici, își spuse Pastorius, îmi va da câteva lămu-

riri”... Deschise ușa, întâi încet, apoi o împinse în lă-
turi cu furie. Rămase ca și trăznit de cele văzute.
Primarul, da, era chiar el, încremenit la biroul său, cu
capul lăsat puțin în față, sprijinit de mâna dreaptă.
Nu mai era nimic de făcut, înțelese asta, nimerise
într-un fel de sat-cimitir, de unde cine putuse fugise,
pe alții surprinzându-i moartea sub forma încreme-
nirii. În ciuda celor văzute, poate trecându-se de o
anumită limită, se simțea acum mai bine, mai sigur
pe el, fără teama aceea ce-l cuprinsese când văzuse
primele așezări ale satului sau ce-o fi fost. Celelalte
case nu-l mai interesau de acum, bănuia peste ce
surprize ar fi putut da în ele. Alte absențe, alte loturi
de încremeniți. Cum începea să se lase seara și să
ningă, se gândi la ieșirea din această cumplită cap-
cană. Dar cum, era categoric un rătăcit și nu voia sub
nici o formă să dispară prin aceste locuri. Își aduse
aminte repede, instantaneu, de vorbele ce le spusese
cu o ocazie oarecare un unchi pătit de-al său...”
Disperarea e lucrul cel mai rău în momentele grele”.
Să iasă de aici, da, asta era, dar pe unde, în ce direcție
s-o apuce? Văzu nu departe de el un indicator, cu o
săgeată îndreptată spre prima stradă, la dreapta. O luă
pe acolo și din indicator în indicator, ajunse la o cale
ferată și imediat în apropierea ei la o gară. Era tocmai
timpul să răzbată sub un acoperiș căci afară ninge
puternic și coborâse întunericul. Nici aici părea să nu
fie nimeni așa că intră în sala de așteptare. Nu se așe-
zase însă bine pe o bancă când o voce hodorogită dar
poruncitoare îi ceru să părăsească încăperea. „Unde
să mă mai duc acum, mormăi”...și ieșind afară pe
peron se așeză pe o șină. Era destul de târziu, liniște și
ningea puternic. Minutele treceau unele din altele.
Peste linii se vedea o pădure din care răzbăteau urlete
de animale. „Ce decor, își spuse Pastorius, tocmai bun
pentru o revenire”...Și atunci, dar exact atunci, ure-
chile-i fură atinse de un fel de fluier. „S-apropie poate
un tren și scap de aici”, își sopți Pastorius în bărbie, un
tren salvator...”Vine!”, îi strecură cineva pe care nu-l
vedea, „merge încet, poate poți să urci”...
„Alte emoții”, își amintea, „contraindicate” „...Dacă-l
scap, sunt pierdut, încremenesc aici”... Nu-și termină
bine gândul și locomotiva se și apropia. Mergea, cu
adevărat, încet târând cele două vagoane după ea.
Când se afla în dreptul lui mecanicul îi strigă de sus...
”acum, curaj”...și-n câteva secunde fără să știe cum se

și afla în primul vagon. Aici întuneric, frig și părea că ninge. „Nu pot să stau în această negură” și se îndreptă spre ușa ce făcea trecerea spre al doilea vagon. După câteva secunde pătrunse într-un alt mediu. Un vagon luminat, încălzit, cu doar doi călători. Apropiindu-se de ei, îl recunoscu într-unul din pasageri pe cine credeți?...pe medicul său curant, profesorul Rudolf Cetate. Acesta se bucură la rândul său. “Uite, vin dintr-o călătorie lungă și-l am lângă mine pe doctorul, specialist ca și mine în plimbări, Viorel Oceanovici care locuiește în America...” “Încântat”, spuse Oceanovici, întinzându-i lui Pastorius mâna. “Cum a fost ultima plimbare, se simt efectele ei, întrebă acesta...” “Da, cum să nu, din plin”, răspunse Pastorius. “Atunci să continui cum ne-am înțeles și să nu uiți când vii la mine să-mi povestești despre Vaslui...” “Am să vă povestesc, domnule doctor, cum să nu “...” “Dacă nu te superi am să fiu și eu acolo”, preciză doctorul de peste ocean. “Nu mă supăr, cum aș putea să mă supăr”...

Trenul mergea acum mai repede și lumina în vagon se stinse. Cei trei, fiecare într-un colț, se preară somnului...